

compost basc: *ur-esi* 'closa o tanca de l'aigua' o 'closa vora l'aigua'. Igual que en *Aurati* (supra), *Ausinsi* (infra) i els altres següents, s'hi ha aglutinat la *a* locativa.

Hi presenta notable semblança el NL basc *Aulestia*.⁵ Aquest podria ser el mateix, amb addició del sufix bc. *-ti* (tan fecund i de vària aplicació); si bé amb alguna forma d'alternança *r/l*: no sorprenent, sobretot per la possible influència diminutiva i palatalitzant de la *i*. Altrament *Aulestia* és nom d'un poble de l'E. de Biscaia, ja esmentat en una llista de pobles del S. XVII (*Atlantis* xv, 53, 61); crec que és el que avui se situa a 18 k. de Lekeitio, en la bifurcació de les carreteres que duen a Markina i a Durango.¹ D'altra banda era una de les famílies biscaïnes mirades com «hidalgas» típicament, tant com *Aluxica* (amb aquesta cf. *Alustia* en Mitxelena, *Apell.*, § 38); com explicava el valencià Martí (c. 1610), en la continuació espúria del *Guzman de Alfarache* (Rivad. III, 395). D'aquí probablement, amb la post-preposició *-arte* 'entremig', ve *Aulestiarte* (1914, cognom d'un recruta donostiarra, Aranzadi, *RIEB* VIII, 351).

Com a catalans ens interessa, perquè *Aulèstia* és un cogn. català, que no deu ser immigrat recent, perquè forma un petit nucli entre el Baix Camp i el Priorat: ja en tinc notícia en el Priorat, a Porrera, en els anys 1820 (*BABL* xvi, 295) i avui s'assenyala a Cambrils, i Reus: l'historiador *Aulèstia* i Pijoan (n. 1849) —a qui devíem tant, i no sols els joves de la meva generació— era de Reus. ¿Potser, doncs, nom portat en el S. xv pels seguidors del Príncep de Viana?

D'altra banda, com a NL pallarès en *Aur-*, i sens dubte amb la mateixa arrel basca, li podem assenyalar dos companys: 1) *Aurilla*, pda. de la vall d'Assua (te. de Llessui) (Joan Lluís Pall., *Pastors i Estrelles*, p. 43). Potser d'un compost basc *Ur-iri-a* 'el poble o llogaret de l'aigua, vora l'aigua', amb dissimilació *r-r > r-l* (cf. el poble d'*Erill* a la vall de Boí per al qual, veg. *TopVBoí* I, 15).

2) *Aurós*, pron. *aurós* (1959, xx, 179; Casac. oït a Esterrí d'A., 1920), llogaret i església a la vall i terme d'Unarre; «una sola casa i una esgl. sota l'advocació de Sant Pere» (Reig Vdill., *Monogr. Cat.*, s. v.); ja figura, *Auros*, en el Privilegi de la Vall d'Aneu, a. 1408 (*RFE* iv, 27n.). En la terminació podríem suposar l'adjectiu bc. *otz* 'fred': com l'hem reconegut en *Lanós*, *Anyós* (veg. article *Anyà*), o Font de *Torroso* (*Top. V. Boí* II, 21); i així aquí tindríem l'equivalent aborigen de tants NLL cat. *Aiguafreda*; o bé simplement el sufix pre-romà *-ós* (ben distingit de *-os*, com definim en *Btr. z. Nfg.* 1977, 204): llavors, doncs, nom paral·lel als *Alós*, *Casós*, *Aós* etc. de les valles veïnes. Deixem enlaire (per manca de clàries) si s'hi pot relacionar un *Pic Nauros* (amb en locatiu aglutinat?) que Sabarthès (*Di. Top. de l'Aude*, s. v. *Arques*) troba limítrof de Salses.

¹ Crec que són dos «barrios», agre. l'un de Murélagua (p. de Gernika) i l'altre d'Etzebarria, prop de Durango. A penes cal dir que no hi pot haver cap relació amb el nom del rei tirrè *Aulestes*, que Vir-

gili posa com a aliat dels troians d'Eneas (*Aen.* x, 207; XIII, 290).

Auró, V. ape. a *Aurèdol* *Aurós*, s. v. *Auressi*

AUSATE, pont i camps entre Unarre i Burgo, a la V. d'Aneu (*ayzate* enq. d'Unarre, xx, 179). Com que és evidentment bascoide, no cal que ens acotentem posant-lo entre els casos de sufix bc. en *-ti* (*Broate* etc. i els que precisem en *E. T. C.* I, 204, 210 etc.), ni amb remetre al que dic d'*Arate* (s. v. *Araós*), car el podem analitzar com a suma de bc. *auzo* «quartier, voisinage» (veg. *Osona*, *Osor*) + *ate* 'porta' (cf. *TopVBoí* II, 20); tractant-se d'un pont limítrof del terme és raonable veure-hi el sentit de 'porta del veïnat o barriada'. Per a la fonètica, veg. *E. T. C.* I, 122 i 128.

AUSINSI

Ribereta fonda, dins la vall de Cardós, que talla el camí de Boldís a Boavi, entre Ribera i Becero, pron. *auzinsi*, *BDC* XXIII, 322, i per al detall fonètic, ibid. p. 260 i 250, § 9.

Bc. *osin-tze*, format amb bc. *osin* «abíme», «puits», «remous», com ja s'indica en *E. T. C.* I, 83. Del bc. *osin* ja tenim informació documentada en el S. XIII, a l'alta Navarra: *ossin birivila* a Artavia, que Mitxelena defineix «la sima redonda» (*Fo. Li. Vasc.* I, 23, n. 84). Sense el sufix, i accentuat en la inicial, el basc *osin* dona *Ose* (pron. *oze*) en el te. d'Aneu (*BDC* XXIII, 328); però davant el grup fonètic *nts*, hem d'esperar el resultat *i* (com en *dins* D(È)INTUS, *esvinçar* etc.); *-tze* com en *Alins*, *Adons*, *Barraonse/Berrós* etc.

Aussinyà (p. Besalú), veg. *Ossinyà* *-auta*, en *Vallauta* pall. Tírvia en lloc de 'alta'; encara que en els noms pallaresos no es veu vocalització de la *L*, aquí hi ajudava la dissimilació.

(*Ajuvèrnia*, Gorga de l'~, nom d'una tolla del riuert, en el terme de Pujarnol (XLIV, 131), prop de Banyoles; bé podem suposar que per allà s'establissin immigrants alvernesos, sense que ens en consti memòria.

AUXELLA, poss. ant. a Mall., te. de Selva, veg. vol. I, 56. La forma antiga *Urxella* del Card. Despuig (que revela l'etimologia HORTICELLA), consta també com «predio rústico *Urxella*» (dos cops, i un altre, *Urxellas*) en una al·legació de A. F. Cortey (1688-1757), en plet amb el convent de St. Domingo i altres (J. M. Bover, *Bi. Escr. Bal.*, § 311, v). A distingir d'un parònim eivissenc, que consta com *Cariam Aleugele*, i formes semblants, en el *Rept.* de l'illa (núm. 154 entre les del quartó d'Algarb), *Cariam auxile* (núm. 106 entre les alqueries de Benicàmid), i *Geble Leuzela* serreta que marca el límit entre Benicàmid i Portmany (lín. 39 del *Rept.*). Crec que aquí es tracta de l'àr. *lāuz* *İllāb* 'l'ametllerar insigne, diví, magnífic' (amb l'anomenat «superlatiu islàmic», que definim en els art. *Almenarilla*, *Andarella*, *Fondegulla* etc.). Darrere la *-l* de *ğābl* 'serra', la *l*-inicial es dissipa en part d'aqueixes formes, i en altres la *-ll*-final palatalitzà la *z*.